

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/46/2021
Identifikačné číslo spisu: 3114225240
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:3114225240.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu mBank SPÓLKA AKCYJNA, so sídlom vo Váršave, Senatorska 18, Poľská republika, vo veci týkajúcej mBank S.A., pobočky zahraničnej banky so sídlom v Bratislave, Pribinova 10, IČO 36 819 638, zastúpenej Advokátskou kanceláriou MCGA legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Partizánska 2, proti žalovanému J. J., bývajúcemu v X., F. XXX/XX, zastúpenému JUDr. Danielom Pavelkom, advokátom so sídlom v Hlohovci, Pribinova 46, o zaplatenie 17.983,93 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 26C/36/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 29. septembra 2020 sp. zn. 27Co/76/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. júna 2020 č. k. 26C/36/2015-130 v spojení s opravným uznesením z 26. júna 2020 č. k. 26C/36/2015-136 konanie v časti o zaplatenie 11.426,21 € zastavil (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a uložil žalobkyňi zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 12 % [opravným uznesením, pred opravou v rozsudku v hodnote 22% (výrok III.).

1.1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd uložil žalovanému a P. J. (pôvodne žalovanej 2/) povinnosť zaplatiť sumu 42.834,17 €, ktorá pozostávala z neuhradenej istiny vo výške 42.037,71 € a bližšie určeného príslušenstva, a to na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „mHYPOTÉKA“ č. HHL XXXXXXXXXX/XXXX (ďalej aj „Zmluva“). Žalobkyňa od tejto zmluvy odstúpila. Vzhľadom na odstúpenie od zmluvy, kedy zmluva bola zrušená od počiatku, vzniklo medzi stranami bezdôvodné obohatenie, pričom v jeho dôsledku boli strany povinné vydať si vzájomne to, čo dostali (§ 457 OZ). Žalovaná strana čerpala úver v celkovej výške 46.092,81 € a pred podaním žaloby uhradili žalobkyňi 10.877,49 €. Výška nesplateného úveru ku dňu 2. novembra 2012 predstavovala sumu 35.215,32 €. Po začatí konania žalovaná strana uhradila žalobkyňi (predajom nehnuteľnosti v dražbe) celkovo sumu 46.677,53 €.

1.2. Uznesením z 30. januára 2020 č. k. 26C/36/2015-101 prvostupňový súd zastavil konanie voči pôvodnej žalovanej 2/ z dôvodu, že na jej majetok bol vyhlásený konkurz (oddĺženie). Z dôvodu späťvzatia žaloby v časti o zaplatenie sumy 11.426,11 €, súd prvej inštancie konanie v tejto časti zastavil. Po čiastočnom späťvzatí žaloby predmetom konania tak zostali úroky z omeškania v sume 6.557,72 €. Žalovaný sa dostal do omeškania s plnením dlhu dňa 2. novembra 2012, keď žalobkyňa ku dňu 1. novembra 2012 účinne odstúpila od zmluvy.

1.3. Vec právne posúdil podľa § 497, § 502 ods. 1, § 351 ods. 2, § 506 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 48 ods. 1, 2, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 54 ods. 1, § 451 ods. 2, § 517 ods. 2, § 520, § 522 Občianskeho zákonníka. Bližšie vysvetľujúc prvostupňový súd ustálil, že žalovaný bol povinný zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania (iba) za dobu od 2. novembra 2012 do 18. februára 2013, ktoré pri výške 8 % ročne z dlžnej sumy 35.215,32 € predstavovali sumu 841,30 € a ktorá bola uhradená spolu s istinou pri predaji nehnuteľnosti na dražbe, keď suma získaná na dražbe predstavovala 46.677,53 €, z čoho na úrok z omeškania pripadla suma 11.426,21 €. Z týchto dôvodov súd žalobu v časti o zaplatenie 6.557,72 € ako nedôvodnú voči žalovanému zamietol.

1.4. Pri rozhodovaní o trovách konania postupoval podľa § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP, keď opravným uznesením napravil chyby nesprávne uvedenej výšky náhrady trov konania a nesprávne označených oprávnených a povinných strán v konaní.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oboch sporových strán rozsudkom z 29. septembra 2020 sp. zn. 27Co/76/2020 prvostupňový rozsudok v spojení s opravným uznesením potvrdil v napadnutom rozsahu výroku II., zmenil v napadnutom rozsahu výroku III. tak, že žalovanému priznal náhradu trov konania pred prvostupňovým súdom v rozsahu 100 % a žalovanému priznal náhradu odvolacích trov v rozsahu 100%.

2.1. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci a jeho skutkové závery mali oporu vo vykonaných dôkazoch. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením následkov odstúpenia od zmluvy žalobkyňou, ako uviedol súd prvej inštancie v bode 30 odôvodnenia napadnutého rozsudku a podľa § 387 ods. 2 CSP naň v plnom rozsahu poukázal.

2.2. K odvolacej námietke žalobkyne o nemožnosti aplikácie Občianskeho zákonníka na posudzované vzťahy z odstúpenia od zmluvy pre neprípustnú retroaktivitu zákona č. 102/2014 Z. z., odvolací súd uviedol, že citovaná novela Občianskeho zákonníka definitívne expressis verbis len vyriešila výkladové rozdiely, na ktoré sa odvolávala žalobkyňa tak, že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z dôvodovej správy k zákonu vyplývalo, že cieľom jej prijatia bolo odstrániť výkladové problémy v otázke použitia Občianskeho alebo Obchodného zákonníka na spotrebiteľské vzťahy, s nimi súvisiace vzťahy a osobitne vzťahy tzv. akcesorického charakteru. Výslovne sa ustanovovalo, že na všetky právne vzťahy vzniknuté na základe spotrebiteľskej zmluvy sa vždy použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Hoci účinnosť tohto ustanovenia nastala až 1. apríla 2015, predmetné ustanovenie zachytávalo prevažujúcu výkladovú prax a jeho cieľom bolo iba výslovne stanoviť aj dovtedy platné a súdnou praxou uplatňované pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď na danú vec aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o odstúpení, aj keď má úverová zmluva charakter absolútneho obchodu. Takéto pravidlo bolo ustálené v aplikačnej praxi súdov, ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v uznesení zo dňa 19. júna 2013 č. k. I. ÚS 402/2013-10, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa. Námietka žalobcu bola preto nedôvodná.

2.3. Ďalej s poukazom na obsah spisu s prvostupňovým súdom uvedené v bode 13 jeho dôvodov uviedol, že žalovaný doručil žalobkyni dňa 21. novembra 2012 list označený ako žiadosť o vyňatie zo vzťahu dlžník z úverovej zmluvy č. HHL XXXXXXXXXX z dôvodu, že súdnym rozhodnutím došlo k vyporiadaniu jeho bezpodielového spoluvlastníctva s bývalou manželkou (pôvodnou žalovanou 2/). Uvedené rozhodnutie pripojil k žiadosti. Na to žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu oznámila žalovanému listom z 18. februára 2013, že voči nemu eviduje dlh vo výške 0,- €. Vzhľadom na obsah a

na časovú nadväznosť oboch listín (dňa 21. novembra 2012 žalobkyni doručená žiadosť žalovaného o vyjadrenie súhlasu s uzavretou dohodou o vyporiadaní BSM vo forme súdom schváleného zmiernu a prevzatím dlhu zo zmluvy pôvodnou žalovanou 2/ a následne dňa 18. februára 2013 žalovanému doručené oznámenie žalobkyne, že voči nemu eviduje výšku jeho dlhu v sume 0,- €, čiže inými slovami neeviduje voči nemu žiaden dlh) bolo možné z oznámenia žalobcu zo dňa 18. februára 2013 vyvodit' udelený súhlas veriteľa s dohodou dlžníkov o prevzatí dlhu resp. súhlas, že namiesto dvoch dlžníkov bude mať len jedného. Je správny argument žalobkyne, že vyporiadanie BSM nemôže mať samo o sebe vplyv na extraneov, ktorých sa týka. To však platí len, pokiaľ sa ďalšou potrebnou dohodou tretie osoby (veriteľa alebo dlžníci) neprispôsobia vyporiadaniu. Veriteľ môže obdobou podľa § 531 a § 853 OZ súhlasiť s tým, že namiesto dvoch dlžníkov bude mať len jedného. Ide v podstate o zachovanie pravidla upraveného v prípade dohody manželov o rozšírení resp. zúžení BSM podľa § 143a OZ, ktorý v druhej vete ods. 3 ustanovuje, že manželia sa voči tretej osobe môžu na takúto dohodu odvolávať iba vtedy, ak takáto dohoda bola tretej osobe známa. V tomto prípade sa navyše analogickým použitím § 531 vyžaduje súhlas veriteľa s dohodou, pre ktorý prejav zákon neustanovuje nijaké formálne náležitosti. Ide o jednostranný úkon, ktorý môže byť v písomnej forme, ústny alebo i konkludentný (R 31/2002).

2.4. Odvolací súd k záveru o danosti súhlasu veriteľa s takýmto vyporiadaním viedlo aj procesné správanie žalobkyne v konaní. Žalobkyňa žalovaným predložený dôkaz (oznámenie zo dňa 18. februára 2013) nepopierala. Rovnako nespochybňovala ani zistenú skutočnosť, že podľa listiny voči žalovanému evidoval dlh vo výške 0,- €, teda, že žalovaného nepovažovala za svojho dlžníka. Tento rozpor s jej základným žalobným tvrdením o existencii dlhu žalovaného doposiaľ súdu nevysvetlila.

2.5. Pre úplnosť odvolací súd uviedol, že aj v prípade, ak by dospel k záveru, že predmetné oznámenie žalobkyne nemožno považovať za kvalifikovaný súhlas veriteľa, že žalovaný nie je viac jeho dlžníkom, nie je možné oznámenie žalobkyne z 18. februára 2013 ponechať bez povšimnutia. Toto oznámenie totiž vzhľadom na všetky okolnosti prípadu (časová nadväznosť po žiadosti žalobkyne) preukázateľne vyvolalo v žalovanom dôvodné presvedčenie (dobrú vieru), že nie je viac jej dlžníkom. Bolo to teda správanie žalobkyne, ktoré vyvolalo v žalovanom „omyl“, ako ho označuje žalobkyňa v odvolaní, teda presvedčenie, že nie je viac dlžníkom. Preto takéto správanie žalobkyne nemôže požívať právnu ochranu (§ 3 ods. 1 OZ). Pri riešení konfliktu ochrany dobrej viery a ochrany vlastníctva je povinnosťou súdu v každej prejednávanej veci vyvinúť maximálne úsilie pre nájdenie takého riešenia, ktoré bude zlučiteľné so všeobecnou predstavou spravodlivosti (6Cdo/71/2011). Uvedené základné pravidlo hľadania spravodlivosti vychádzajúc z individuálnych okolností posudzovanej veci smeruje k poskytnutiu súdnej ochrany dobrej viery žalovaného v neprospech súdnej ochrany práva žalobkyne na ochranu jej majetku, uzavrel odvolací súd.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, a to podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP žalobkyňa namietala nesprávny procesný postup tým, že nižšie súdy pripustili aplikáciu pravej retroaktivity (bližšie pozri bod 3.2.), čím bola dosiahnutá intenzita porušenia práva na spravodlivý proces.

3.2. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalobkyňa v podstate odôvodnila tým, že nižšie súdy (i) nesprávne aplikovali na vec ustanovenie § 52 ods. 2 OZ, pretože v čase účinnosti odstúpenia od Zmluvy toto ustanovenie neplatilo (jeho účinnosť nastala od 1. apríla 2015 a žalobkyňa odstúpila od Zmluvy ku dňu 1. novembra 2012), v dôsledku čoho v rozhodnom čase „neexistoval žiaden právny predpis, ktorý by prioritizoval použitie OZ na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, pred ostatnými právnymi predpismi“. Súdy uvedeným postupom založili pravú retroaktivitu, ktorá je neprípustná. V tomto ohľade sa odvolací súd podľa jej názoru odklonil od dovolacieho rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/98/2010 a nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 1/04. Žalobkyňa uzavrela, že v danej veci mali súdy posúdiť jej právny úkon (odstúpenie od zmluvy) podľa vtedy platných a účinných predpisov, (ii) nesprávne právne posúdili jej potvrdenie z 18. februára 2013, v ktorom oznámila žalovanému, že voči nemu eviduje výšku jeho dlhu v sume 0,-€. V tomto smere nesúhlasila so skutkovým stavom zisteným oboma nižšími súdmi, na základe ktorého dospeli k záveru, že žalobkyňa (ako veriteľ) súhlasila s dohodou žalovaného a jeho bývalej manželky o prevzatí dlhu (iba) bývalou manželkou. Toto potvrdenie nebolo podľa jej názoru «kvitanciou, ani vzdaním sa nároku, ani oznámením o postúpení pohľadávky, ani

žiadnym iným právnym úkonom, s ktorým by bolo možné spájať zánik nároku Žalobcu voči Žalovanému tak, ako uskutočnil Súd ... Výklad odvolacieho súdu v tomto smere neprípustným spôsobom dopĺňa právny úkon v podobe potvrdenia Žalobcu tak, že tento vykladá spôsobom, ktorým prekračuje hranicu „jazykovo možného" a dotvára obsah, ktorý nevyplýva z právneho úkonu». Podporne poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/230/2007.

4. Žalovaný sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne stotožnil so závermi uvedenými v napadnutom odvolacom rozhodnutí. V súvislosti so žalobkyňou namietanou retroaktivitou poukázal na dovolacie rozhodnutie sp. zn. 4MCdo/17/2014 z obsahu ktorého vychádzali aj nižšie sudy. Pokiaľ dovolateľka uvádza, že jej potvrdenie nemožno považovať za súhlas s prevzatím dlhu v podstate zopakoval svoju predsúdnú argumentáciu, že sa rozviedol s pôvodne žalovanou 2/ a v rámci vyporiadania BSM formou súdneho zmieru žalovaná 2/ prevzala predmetný dlh. Uvedenú skutočnosť, doloženú súdnym rozhodnutím oznámil žalovaný žalobkyňi a požiadal ju o vyňatie jeho osoby zo vzťahu dlžníka z posudzovaného spotrebiteľského úveru titulom vyporiadania BSM. Žalobkyňa na túto jeho žiadosť mu oznámila, že jeho dlh je 0,-€, teda súhlasila s prevzatím dlhu (pôvodne) žalovanou 2/. Keď následne žalovaný kontaktoval infolinku žalobkyne, bolo mu oznámené, že keďže dlh prešiel na bývalú manželku, nemôžu mu poskytnúť údaje o predmetnom úvere, resp. dlhu. Žalovaný na základe uvedeného považoval vec voči jeho osobe za vybavenú. V tomto ohľade poukázal na R 31/2002 v zmysle ktorého súhlas veriteľa v zmysle § 531 ods. 1 OZ môže byť udelený buď vopred alebo i dodatočne a pre takýto prejav zákon neustanovuje nijaké formálne náležitosti. Ide o jednostranný úkon, ktorý môže byť v písomnej forme, ústny alebo i konkludentný. Navrhol dovolanie odmietnuť a priznať mu náhradu dovolacích trov.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd" alebo „dovolací súd") ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritorneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

12. Žalobkyňa v dovolaní namietala nesprávny procesný postup tým, že nižšie súdy pripustili aplikáciu pravej retroaktivity (bližšie pozri bod 3.2.), čím bola dosiahnutá intenzita porušenia práva na spravodlivý proces. (bod 3.1.). Jadrom namietanej zmätočnosti - posudzujúc podané dovolanie v jeho súhrne - bolo nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (pozri bod 16).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017).

14. Vzhľadom k tomu, že dovolateľka vyvodzuje prípustnosť ňou podaného dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP z právnych záverov, na ktorých odvolací (prvostupňový) súd založil svoje rozhodnutie (v otázke aplikácie ustanovenia § 52 ods. 2 OZ), dovolací súd uvádza, že už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Najvyšší súd zotrváva na tomto závere aj naďalej (R 24/2017 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018). Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína naďalej aktuálne konštatovanie ústavného súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (napr. IV. ÚS 196/2014 a tiež IV. ÚS 279/2018).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

15. Žalobkyňa podala dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v rámci ktorého namietala nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 52 ods. 2 OZ, tvrdiac, že v čase keď odstúpila od Zmluvy toto ustanovenie neplatilo (jeho účinnosť nastala od 1. apríla 2015 a žalobkyňa odstúpila od Zmluvy ku dňu 1. novembra 2012). Z uvedeného vyvodila, že keďže v rozhodnom čase „neexistoval žiaden právny predpis, ktorý by prioritizoval použitie OZ na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, pred ostatnými právnymi predpismi" súdy uvedeným postupom založili pravú retroaktivitu, ktorá je neprípustná. V tomto ohľade poukázala na dovolacie rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/98/2010 a nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 1/04 [bod 3.2(i)], od ktorých sa mal odvolací súd svojím rozhodnutím odkloniť.

16. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

17. Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu" definuje judikát R 71/2018 tak, že doň patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho

súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017, 3Cdo/204/2018). Pokiaľ sa riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odkloní od právnych záverov prijatých týmito súdmi, nemôže ísť o odklon relevantný v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

18. V rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/98/2010, na ktoré poukázala žalobkyňa v podanom dovolaní, najvyšší súd posudzoval predmet sporu, ktorým bola náhrada škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu a nesprávnym úradným postupom. Žalobkyňa v rámci podaného dovolania tu namietala, že odvolací súd postupoval podľa procesného predpisu (§ 214 ods. 2 OSP), ktorý v čase podania žaloby a rozhodnutia prvostupňového súdu neexistoval. Dovolací súd k námietke žalobkyne v podstatnom uviedol, že „pokiaľ ... v prejednávanej veci odvolací súd odvolanie žalobkyne podané proti prvostupňovému rozsudku pred 15. októbrom 2008 prejednal a rozhodol o ňom v zmysle ustanovenia § 214 O.s.p. v znení účinnom od 15. októbra 2008, neodňal tým žalobkyňi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.“.

19. Podľa názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd neodklonil vo svojich relevantných právnych záverov od žalobkyňou uvádzaného rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/98/2010. Okrem toho, že vec sp. zn. 4Cdo/98/2010 spočívala na odlišných skutkových a právnych základoch, rovnako tak bola dovolacím súdom odmietnutá výhrada retroaktivity namietanej procesnej normy. Preto dovolateľkou uvádzané rozhodnutie nemá pre dovolací prieskum teraz posudzovanej veci žiadny význam.

20. V súvislosti s ďalším rozhodnutím ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 1/04, na ktoré poukazovala dovolateľka sa žiada predovšetkým uviesť, že platí už uvedené v bode 18 in fine. Navyše v uvedenom náleze ústavný súd vyslovil nesúlad ustanovenia § 100b ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb., keď v podstatnom uviedol, že „Text § 100b ods. 1 Notárskeho poriadku je retroaktívny a zasahuje do právneho postavenia notárov vymenovaných pred 1. septembrom 2003 tak, že vyžaduje preukázanie bezúhonnosti v rozsahu jej novej definície vyplývajúcej z § 11 ods. 4 Notárskeho poriadku. Takáto zmena je síce plne oprávnená pre budúcnosť, ale pre už vymenovaných notárov sa nemôže uplatňovať“. Už na prvý pohľad je zrejmé, že pri aplikácii ustanovenia § 52 ods. 2 OZ sa odvolací súd nijako nemohol odkloniť od nosných záverov uvedených v citovanom náleze ústavného súdu, a to pre rozdielnu skutkovú a právnu stránku daných vecí.

21. Nad rámec veci dovolací súd dodáva, že nižšie súdy pri aplikácii ustanovenia § 52 ods. 2 posledná veta OZ v okolnostiach posudzovanej veci rešpektovali právnu doktrínu [5MCdo/20/2009 (R 36/2013), 4MCdo/17/2014, 3MCdo/14/2014 (v spojení s III. ÚS 194/2016), 3MCdo/12/2014, 8MCdo/13/2014, 1Cdo/23/2017, 3Cdo87/2017]. Podobné stanovisko zaujali aj predstavitelia právnej teórie, ktorí k posudzovanému ustanoveniu § 52 ods. 2 in fine OZ uviedli, že „[v] rámci meritórneho objasnenia výkladového charakteru § 52 ods. 2 in fine OZ uvádzame, že cieľom tohto ustanovenia bolo len deklaratórne potvrdiť správnosť aj predtým platného výkladu, podľa ktorého mali normy Občianskeho zákonníka vždy výkladovú prednosť pred normami Obchodného zákonníka, a to práve podľa ustanovenia § 52 ods. 2 prvá veta OZ. Z tohto dôvodu neprinesla citovaná veta žiaden nový právny režim a jej použitie v rámci režimu oddialenia jej účinnosti nemalo nijaký význam pre jej potenciálnu použiteľnosť už od okamihu jej platnosti. Je preto zbytočné uvažovať o tom, či sa predmetná norma mala použiť aj na právne vzťahy uzavreté pred nadobudnutím jej účinnosti alebo len na právne vzťahy po máji 2014, resp. 1. apríli 2015. Práve z dôvodu výkladového charakteru normy § 52 ods. 2 in fine OZ zákonodarca k tejto nepripojil osobitné prechodné ustanovenie, dôsledky čoho správne interpretoval aj Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 3MCdo/12/2014 a 3MCdo/14/2014“ (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 489 - 542).

22. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, podľa ktorého žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd sa riešením právnej otázky, ktorú nastolila v dovolaní (nesprávna aplikácia § 52 ods. 2 OZ), odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe prezentovanej rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré označila v dovolaní. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nevyplýva.

23. Žalobkyňa v podanom dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP tiež namietala nesprávne právne posúdenie jej potvrdenie z 18. februára 2013, v ktorom oznámila žalovanému, že voči nemu eviduje výšku jeho dlhu v sume 0,-€. V tomto smere nesúhlasila so skutkovým stavom zisteným oboma nižšími súdmi, na základe ktorého dospeli k záveru, že žalobkyňa (ako veriteľ) súhlasila s dohodou žalovaného a jeho bývalej manželky o prevzatí dlhu (iba) bývalou manželkou. Toto potvrdenie nebolo podľa jej názoru «kvitanciou, ani vzdaním sa nároku, ani oznámením o postúpení pohľadávky, ani žiadnym iným právnym úkonom, s ktorým by bolo možné spájať zánik nároku Žalobcu voči Žalovanému tak, ako uskutočnil Súd ... Výklad odvolacieho súdu v tomto smere neprípustným spôsobom dopĺňa právny úkon v podobe potvrdenia Žalobcu tak, že tento vykladá spôsobom, ktorým prekračuje hranicu „jazykovo možného“ a dotvára obsah, ktorý nevyplýva z právneho úkonu». Podporne poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/230/2007 [bod 3.2.(ii)].

24. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. a/ CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP môže byť pritom len otázka právna, teda v žiadnom prípade nie skutková otázka. Podstatným pre dovolací prieskum odvolacím súdom konštatovaného súhlasu žalobkyne s dohodou žalovaného a jeho bývalej manželky o prevzatí dlhu (iba) bývalou manželkou (s čím nesúhlasila žalobkyňa, pozn.) boli v rozhodujúcej miere skutkové okolnosti posudzovaného prípadu. Odvolací súd dospel k uvedenému záveru na základe obsahu a časovej návaznosti predložených dôkazov a teda nie iba na základe predloženého potvrdenia žalobkyne z 18. februára 2013, že voči žalovanému neeviduje dlh. Odvolací súd k záveru o danosti súhlasu veriteľa s takýmto vyporiadaním viedlo aj procesné správanie žalobkyne v konaní, ktorá nevysvetlila, prečo takéto potvrdenie žalovanému vydala (pozri body 2.3. a 2.4.).

25. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobkyňa - poukazujúc na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP - vyvodzuje prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku z právneho záveru odvolacieho súdu [že žalobkyňa (ako veriteľ) súhlasila s dohodou žalovaného a jeho bývalej manželky o prevzatí dlhu (iba) bývalou manželkou] na podklade neúplných alebo nesprávnych skutkových zistení. V tejto súvislosti odcitovala jednotlivé pasáže z dôvodov odvolacieho súdu (body 8 a 12 odôvodnenia) a prezentovala svoju argumentáciu, napr. že z potvrdenia nie je možné vyvodiť vyššie vyslovený právny záver odvolacieho súdu, toto potvrdenie neuvádza, že žalobkyňa neeviduje voči žalovanému žiadny nárok alebo, že sa nároku vzdala alebo uznala účinky spojené s vyporiadaním BSM, že záväzok žalovaného nemohol zaniknúť z jednoduchého potvrdenia o evidencii výšky zostatku. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci však významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolaateľka si svojimi námietkami dostatočne neuvedomovala procesné dopady a súvislosti toho, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových), preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nie je spôsobilé založiť ani tvrdenie dovolaateľky, že ak by odvolací súd posúdil skutkový stav cez prizmu jej argumentácie, potom by právne závery, na ktorých spočíva napadnuté rozhodnutie, boli odlišné.

26. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími

dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

27. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ CSP (dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP), a vo zvyšku podľa § 447 písm. f/ CSP (dovolanie žalobkyne podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP).

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.